معرفی و نقد کتاب

محسن جعفری مذهب

● شهر اسلامی

نوشته: پروفسور نجم الدین بمات، ترجمهٔ دکتر محمدحسین حلیمی و منیژهٔ اسلامبولچی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، زمستان ۱۳۶۹، ۲۷۲ صفحه، ۹۸۰۰ ریال.

عنوان اصلی کتاب به زبان فرانسه شهرهای اسلام است. مترجم به جای آن شهر اسلامی را برگزید تا علاوه بر بعد معماری شهر، سایر ابعاد را هم دربرگیرد.

از نظر نویسنده شهر اسلامی عبارت است از نمایش فضایی شکل و ساختمان اجتماعی، که براساس ایده‌آلهای اسلامی، فرمهای ارتباطی و عناصر تزئینی خود را نیز در آن وارد کرده است.

کتاب در فصلهای گوناگونی که نامهای: جهت نگاه، آب و خاك، چهرهٔ شهر، مسجد و بازار، کاخ، خانهٔ شخصی، خصوصیات شهر، شهری در اسلام، مکه یا پایان سفر، نور علی نور، مدینه، بیت المقدس، مسجد، باغ عدن و باغهای خوشبختی، توپکاپی و عالم مرگ را بر خود دارند به موضوعات گوناگون شهر اسلامی می پردازد. هر فصل با عکسهای زیبا و خوش آب و رنگ تزئین شده است. در پایان اسامی عکاسان و کتاب شناسی افزوده شده است.

برای تطبیق ترجمه با اصل کتاب، موفق به دسترسی به اصل کتاب نشدیم، اما با تطبیق بعضی اسامی و اصل فرانسوی آنها می توان به بعضی اشتباهات ترجمه پی برد. مثلاً: ترینیتی کالج دانشگاه کمبریج به کالج کمبریج ترجمه شده است. (ص۱۷)

علاوه بر این گمان می رود مترجمین از مفاهیم خاص معماری اسلامی و نیز تاریخ و جغرافیای دنیای اسلام بی اطلاع بوده اند، برخی موارد خط، از این قرارند:

۱ــ یکسان نبودن ثبت اسامی بعضی شهرهای اسلامی؛ مثلاً شهرهای کوردوبا و گرنادا به صورت اسلامی شدهٔ آنها یعنی قرطبه و غرناطه ثبت شده اند در صورتی که تولدو به همان صورت (ص۱۸) آمده که باید به صورت طلیطله و سویل (ص۱۱۷) به صورت اشبیلیه می آمد.

۲ــ ثبت نام یک شهر به دو صورت؛ مثل: قسطنطنیه (ص۱۸) و کنستانتینوپل (ص۳۴) و اورشلیم و بیت المقدس.

۳ــ اشتباه در تلفظ نام شهر چاچ (تاشکند قدیم) به صورت الشیخ (ص۱۱۷) و سجلماسه به صورت سیجلماسه. (ص۱۱۷)

۴ــ اشتباه در تلفظ اسامی دودمانهای اسلامی؛ مثلاً مرابطون را به صورت المرویدها (ص۱۵۰) و چرکسیان را به صورت سرکیسها (ص ۱۰۷) آورده است.

۵ــ ثبت نام بعضی شهرها مثل گولتا (ص۵۱)، ال گولتا (ص۵۲) پیرات (ص۶۴)... برای شهرهای عربی، درحالی که زبان عربی فاقد حروف پ و چ است.

بعضی اشتباهات شاید در اصل کتاب موجود بوده؛ مانند:

ــ بغداد بندری قابل کشتیرانی از طریق رودخانهٔ فرات است (ص۱۰۸) که باید رود دجله باشد.

ــ نیزهٔ فرورفته در زمین (ص۳۰ و ۳۴) باید تیر فرورفته در زمین باشد که در داستان ص۳۰ به آن اشاره شده است.

در بعضی جاها مترجمین بی‌آنکه متوجه مفهوم متن شوند دست به ترجمه زده‌اند؛ مانند: این همان باغ کانتیک کانتیک هاست (ص۲۰۷)، آدم اولین باغبان (ص۲۰۸).

از اشتباهات بسیار معروف در جهان اسلام، نامیدن قبة‌الصخره در بیت‌المقدس به مسجدالاقصی است که در حدود ۳۰۰ متری جنوب قبة‌الصخره قرار دارد. مؤلف یا مترجمین این کتاب نیز به دام این اشتباه افتاده‌اند (ص ۱۹۲).

در بسیاری جاها مترجمین از کلمات اروپایی برای مفاهیم اسلامی استفاده کرده‌اند؛ مانند: بالکن (ص۳۸) آرابسک (ص۵۲) مدرن (ص۱۰۸) ریتم (ص۱۰۸) لابیرنت (ص۱۴۹) آبستره (ص۱۴۹) استتیکی (ص۱۵۲) کیوسک (۲۰۷)...

مترجمین در کنار بعضی اسامی مشکل متن فرانسوی، علامت * زده و در پائین صفحه تلفظ فرانسوی اصل کتاب را آورده‌اند. بعضی صفحات فاقد چنین روشی است؛ مثل: صفحهٔ ۱۰۳.

روی هم رفته کتاب حاضر بحث مفیدی را دربارهٔ شهر اسلامی دراختیار خوانندگان فارسی زبان می‌گذارد.

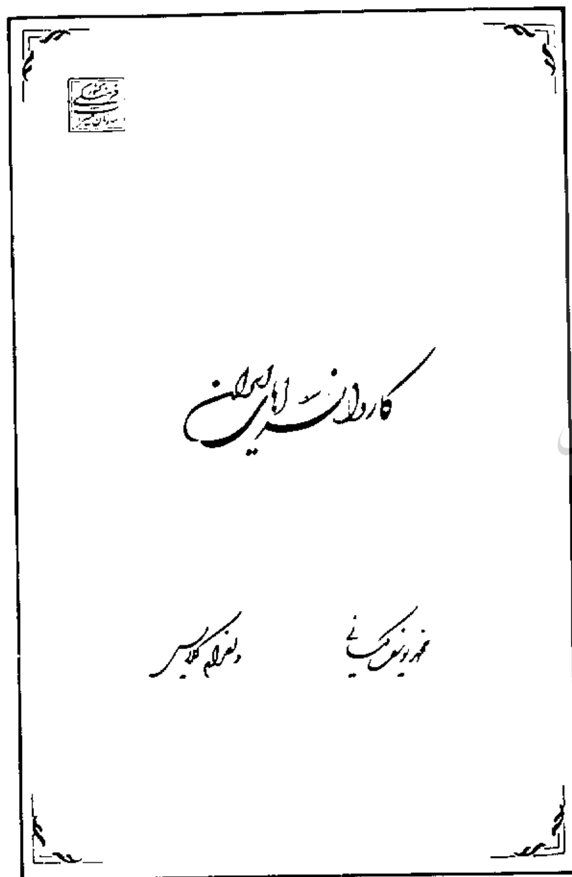
● کاروانسراهای ایران

تألیف: محمدیوسف کیانی، ولفرام کلایس، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۳، ۷۹۴ص.

مسافرت و تجارت در قرون سابق، با نام کاروانسرا و رباط گره خورده است. کاروانهای تجاری در راههای دور و دراز خود در کاروانسراها اتراق کرده، خود را آمادهٔ ادامهٔ مسیر می‌کردند. مسافران و زایران نیز بدون اقامت در این مکانها، قادر به پی‌گیری سفر خود نبودند. کسانی که در راههای طولانی گرفتار، گرما و سرما، خستگی و بیماری، غارت و حیوانات وحشی می‌شدند قدر این اماکن را می‌دانستند. بسیاری از کاروانسراها را مردم عادی یا حکومتها وقف کرده بودند.

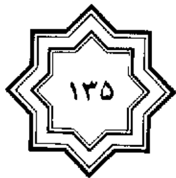
کاروانسراهای ایران، فهرستی است مصور از حدود ۵۰۰ کاروانسرا و رباط در ایران که به صورت استانی معرفی شده‌اند. پس از مقدمهٔ کوتاه، مقالهٔ «کاروانسرا» که قبلاً به زبان انگلیسی در *دانشنامهٔ ایران* *Encyclopedia Iranica* منتشر شده بود ترجمه شده و در ابتدای کتاب آمده است.

هریک از کاروانسراهای معرفی شده با طرح و نقشه همراه بوده و اطلاعات مختصری در مورد هریک شامل: موقعیت جغرافیایی، قدمت، نوع پلان، مصالح ساختمانی و ثبت آثار تاریخی ذکر گردیده است. (ص۶۰)

در ارائهٔ فهرست کاروانسراها، ترتیب الفبائی رعایت نشده است و لذا ابتدا کاروانسراهای استان اصفهان معرفی شده‌اند و سپس استانهای یزد، فارس، کرمان، هرمزگان، خراسان...، که علت این امر مشخص نشده است. البته نامهای کاروانسراهای هر استان به صورت الفبایی آمده‌اند.

آوانگاری انگلیسی کلمات و اسامی فارسی، ظاهراً طبق استاندارد *دانشنامهٔ ایران* است، اما همه جا چنین امری رعایت نشده است؛ مثلاً *اصفهان* باید به صورت

Isfahan می‌آمد نه Iṣfahan و نیز صفویه به صورت Safavid و نه Ṣafavid، عباس‌آباد به صورت Abbas abad و نه Abbās abād‘ و . . .

صفحهٔ شناسنامهٔ انگلیسی کتاب نیز از آشفتگی خالی نیست؛ مثلاً نام سازمان میراث فرهنگی کشور به سه صورت درج شده است.

کتاب در ۳ هزار نسخه و به قیمت ۲۰۰ مارک آلمان منتشر شده است. قیمت ریالی کتاب ثبت نشده است.

● گنجینه های قدس

تألیف: رائف یوسف نجم و دیگران . . .، ترجمهٔ صدیقهٔ وسمقی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۱، ۳۰۰۰۰ ریال.

این کتاب از اماکن مذهبی و تاریخی قدس شریف (بیت المقدس) ـــ اعم از اماکن متعلق به مسلمانان، مسیحیان و یهودیان ـــ یاد می کند.

گنجینه‌های قدس

تألیف:
مهندس رائف یوسف نجم، دکتر عبدالجلیل عبدالمهدی
یوسف النتشه، مهندس سام الحلاق، عبدالله کلبونه

ترجمه: صدیقه وسمقی

مؤسسه انتشارات امیرکبیر
تهران، ۱۳۷۱

فصل اول مروری بر تاریخ قدس شریف است. (ص ۱۳ تا ۲۲)

فصل دوم نقشهٔ راهنمای قدس شریف و آثار آن، فهرست آثار و اماکن تاریخی در قدس شامل ۲۷۴ اثر، تاریخ قدس شریف در دوران اشغال اسرائیل، و تعمیر آثار و اماکن تاریخی اسلامی در قدس شریف را دربردارد. (ص۲۴ تا ۵۴)

فصل سوم آثار و اماکن اسلامی در قدس شریف در عصر اسلامی (صص ۵۵ تا ۴۰۶) را بررسی می کند.

فصل چهارم آثار و اماکن مسیحی در قدس، و فصل پنجم آثار و اماکن یهودی قدس را بررسی می کند.

روش تدوینگران چنین بوده که ابتدا یک اثر تاریخی یا مذهبی را معرفی کرده، با استفاده از منابع تاریخی به ذکر تغییرات آن می پردازند و سپس عکس یا عکسهایی را آورده‌اند. البته اماکن مذهبی مسیحی و یهودی فاقد تاریخچه است و به ثبت عکس آنان بسنده شده است.

بررسی گذرای کتاب نشان می دهد که ظاهراً در ترجمه یا چاپ دقت کافی صورت نگرفته است. ترجمه حاوی بعضی اشتباهات است؛ مانند آنکه در ص۶۴ آتش زدن مسجدالاقصی در دو تاریخ آورده شده است؛ در ستون اول ۱۱/۸/ ۱۹۶۹ و در ستون دوم ۲۱/۸/۱۹۶۹ ذکر شده است.

بعضی منابع مهم تاریخی نیز غلط معرفی شده‌اند، مانند:

مسالک الابصار به صورت ممالک الابصار (ص۷۹ و ۸۶)، مالک الابصار (ص۸۷) و سالک الابصار آمده است. (ص۹۴) *رحلة ابن جبیر* به صورت مرحلهٔ ابن صبیر (ص۸۰)؛ *الکامل فی التاریخ* به صورت الکامل فی التدرس (ص۸۰)؛ *خطط الشام* به صورت حفظ الشام (ص۸۰ و ۸۴ و ۸۶ و ۹۰)؛ *الفتح القسی فی الفتح القدسی* به صورت الفتح القدس (ص۸۴ و ۹۰)؛ *احسن التقاسیم* به صورت احسن التقایم (ص۸۷ و ۱۰۰)؛ *مفرّج الکروب* به صورت مفرج الکرف (ص۹۰)؛ و سرانجام *السلوك* به صورت المسلوك (ص۹۰) آمده است.

و ممکن است در بررسی صفحات پس از صفحهٔ ۱۰۰ اغلاط دیگری نیز یافته شود، البته در پاره‌ای موارد احتمال خطای حروفچینی را نمی توان منتفی دانست.

● دیار ابرار

مجموعه کتابهایی است که پژوهشکدهٔ باقرالعلوم(ع) تهیه کرده و سازمان تبلیغات اسلامی منتشر نموده است.

در این مجموعه، نسل جوان مخاطب اصلی است. و یاران پژوهشکده امیدوارند فرزندان اسلام با تبارنامهٔ تاریخی خویش آشنا شوند و باغ و بوستان اسلام و مسلمانی را در جای جای کرهٔ زمین به تماشا نشینند، و به جای مطالعهٔ رمانهای دروغین غربی، داستان راستان را در چهارسوی «دارالاسلام» بخوانند.

این مجموعه، در بررسی هر شهری، مسائل تاریخی و جغرافیایی هر شهر و مشاهیر آن منطقه را بررسی می کند. معمولاً اماکن مذهبی مانند: مساجد، امامزادگاه و مدارس هر شهری معرفی می گردند. از مجموعهٔ *دیار ابرار* سیمای این شهرها به دست این کتابخانه رسیده است:

۱۶ـــ *سیمای رامهرمز*، تألیف: سعید بابائی

(حائری)، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳، ۱۵۱ ص، ۱۴۰۰ ریال.

از مقابر متبرکهٔ این شهر دو مقبره منسوب به سیدمحمد، مقبرهٔ علمدار، مقبرهٔ مرتضی علی و مزار حضرت اوریا معرفی شده اند.

۱۰ــــ *سیمای ری*، تألیف سیدحمید میرخندان، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳، ۱۲۸ص، ۱۲۰۰ ریال.

در این کتاب بخش خاصی به مساجد و مقابر متبرکهٔ ری اختصاص نیافته است و فقط از مدارس علمیهٔ آن نام برده شده است.

۱۰ــ *سیمای قم*، تألیف عبدالوحید وفائی، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳، ۱۷۱ص، ۱۶۰۰ ریال.

فصل پنجم کتاب به معرفی دربارهٔ حرم مطهر حضرت معصومه(س) و اماکن متبرکهٔ قم اختصاص یافته و در فصل ششم مساجد و در فصل هفتم مراکز علمی و تحقیقی قم بررسی شده اند.

قابل ذکر است که در شمارهٔ این مجموعه شهرهای ری و قم هر دو با شمارهٔ ۱۰ منتشر شده اند، که *سیمای قم* حتماً می بایست بعداز *سیمای ری* چاپ می شد و ظاهراً اشتباهی رخ داده است.

● تاریخ و جغرافیای طالقان

تألیف: سیدمحمدتقی میرابوالقاسمی، تهران، ۱۳۷۳ش، ۲۳۰ ص+ عکسها+ فهرست منابع+ ۲نقشه.

طالقان منطقه ای کوهستانی در بخش جنوبی رشته کوه البرز است که از شمال به شهرستانهای چالوس و تنکابن، از غرب به الموت قزوین، از جنوب به شهرهای هشتگرد کرج و از شرق به شهرستانک محدود است.

طالقان مانند الموت، با نام اسماعیلیان گره خورده است. این منطقه پس از سقوط اسماعیلیان در سال ۶۵۴هـ. ق. به حیات سیاسی و فرهنگی خود همچنان ادامه داده است. کتاب حاضر در چاپ دوم با اضافاتی به چاپ رسیده است.

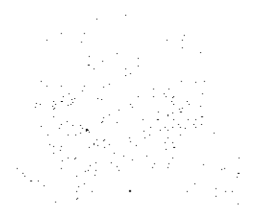
کتاب شامل پنج بخش است:

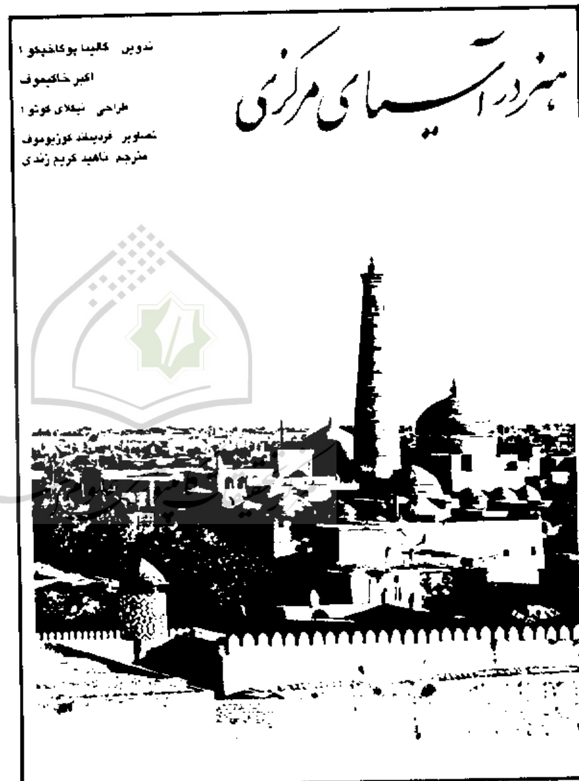
بخش اول: تاریخ طالقان، که از دورترین اشارات تاریخ تا انقلاب اسلامی را بررسی می کند. در این بخش مؤلف فرمانها و وقفنامه های چند را منتشر کرده است.

بخش دوم: جغرافیای طالقان؛

بخش سوم: مشاهیر طالقان؛

بخش چهارم: زندگی عمومی مردم طالقان، در این بخش از گورها و بقاع طالقان (صص ۱۸۲ تا ۱۸۴) نام برده شده است؛ هرچند چندان به شرح آنها پرداخته نشده

است.

بخش پنجم: فهرست منابع و عکسهای کتاب است.

کتاب ضمن فواید فراوانی که برای شناسایی طالقان دارد، از نظر متن اسناد منتشر شده برای محققین و سندشناسان سودمند است.

● هنر در آسیای مرکزی

تدوین: گالینا پوگا خپکوا، اکبر خاکیموف، مترجم: ناهید کریم زندی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۲ش.

کتاب حاضر با هنر چهار جمهوری سابقاً سوسیالیستی قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان سروکار دارد. این کتاب نمونه هایی اختصاصی از اشکال هنر آسیای مرکزی را ارائه می کند.

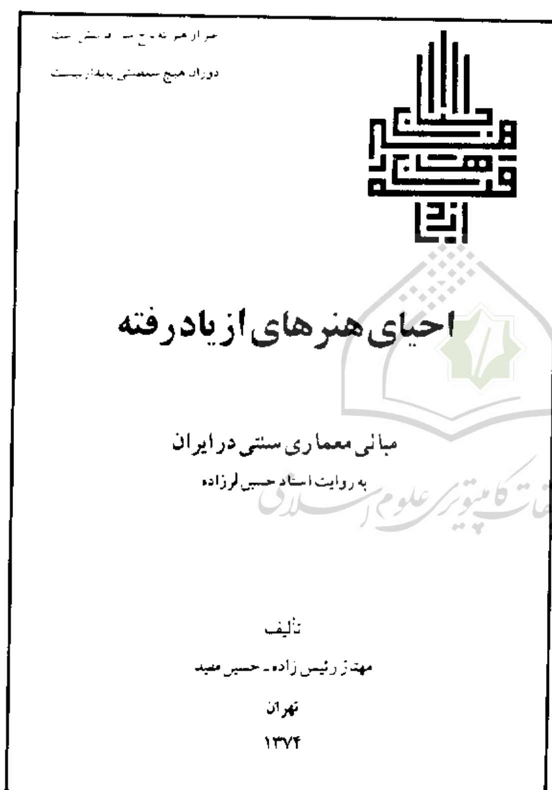
کتاب شامل چهار فصل: معماری، نقاشی، مینیاتور و آثار ترسیمی، تندیسگری و هنرهای تزئینی و کاربردی است. در پایان، فهرست تصاویر آمده است. ۲۸۷ عکس رنگی و سیاه و سفید در کتاب به کار رفته است که بسیار هنرمندانه تهیه شده‌اند.

مهمترین ضعف کتاب نداشتن صفحه شماری است که استناد به صفحات آن را ممکن سازد؛ هرچند عکسها دارای شماره‌اند.

دومین ضعف کتاب، ناآشنایی مترجم با فرهنگ و تاریخ این منطقه است. نامهای آشنای منطقه بد فهمیده، خوانده و ترجمه شده‌اند. مانند:

قونیه اورگنج و کونیا اورگنج به جای کهنه اورگنج؛ اوسروشان به جای اسروشنه؛ کفرنگان به جای کافرنگان؛ کرشی به جای قرشی.

نام تدوین گران هم غلط آمده است؛ یعنی: نام خانم پوگا چنکوا به صورت پوگا خپکوا و نام آقای حاکموف به صورت خاکیموف آمده است که بدیهی است به همین صورت غلط در فهرستهای فارسی ضبط و ثبت خواهد شد.

احیای هنرهای از یاد رفته

مبانی معماری سنتی در ایران

به روایت استاد حسین لرزاده

تألیف

مهناز رئیس زاده - حسین مفید

تهران

۱۳۷۴

● احیای هنرهای از یاد رفته

(مبانی معماری سنتی در ایران به روایت استاد حسین لرزاده)

تألیف: مهناز رئیس زاده، حسین مفید، تهران، انتشارات مولی، ۱۳۷۴، ۲۳۰ صفحه.

برای پوشاندن سقفها و سردرگاه ها با مصالحی چون خاك و آجر و یا خشت، چنانچه پوشش با انحنا همراه باشد مقاومت و تحمل بار در بنا چند برابر می شود. این پدیده در معماری سنتی

ما به قوس یا دور معروف است و توانایی آن را دارد که دهانه های بزرگ را بپوشاند؛ درحالی که اگر از قوس استفاده نشود با مصالحی چون خشت و آجر نمی توان چنین دهانه هایی را پوشش زد.

با این مقدمهٔ کوتاه، فصل اول کتاب *احیای هنرهای از یاد رفته* آغاز می شود. این فصل دربارهٔ قوس یا دور، رسمی سازی، نیمکار و یزدی بندی نوشته شده است و اشکال گوناگون آن با طراحی های هندسی و ریاضی همراه می باشد.

فصل دوم دربارهٔ کاسه سازی یا شمسه زیاد و جدول چلیپا.

فصل سوم دربارهٔ مقرنس یا قطاربندی، و فصل چهارم دربارهٔ گره سازی و استهلاك انحراف قبله نوشته شده است.

در پایان کتاب جهتهای قبله در شهرهای کشورهای اسلامی با درجه و دقیقه و ثانیه مشخص شده و ۳۰ عکس رنگی نیز زینت بخش کتاب است.

کتاب حاضر که با وضعیتی خوب چاپ شده به قیمت ۲۰۰۰۰ ریال به فروش رسیده است.

● تاریخ شهرستان خمین

نوشتهٔ سرهنگ عزیزالله ابراهیمی، اراك، انتشارات کالج، ۱۳۷۳، ۱۲۸ص، ۱۹۵ تومان.

کتاب در ۷ بخش تنظیم شده است:

شخصیتهای علمی شهر خمین؛ شهرستان خمین؛ تاریخچهٔ شهرستان خمین؛ تاریخ شهر خمین؛ تعریفی مختصر از بعضی دهات خمین؛ مثلهای محلی عامیانه؛ واژه ها.

مؤلف بعضی خاطرات و اخبار تاریخی را از منابع مختلف جمع آوری کرده و تقریباً بدون نظم منطقی در کنار همدیگر چیده است و در پایان علاوه بر نسب نامهٔ خود، چند عکس از افراد و اماکن خمین را ضمیمه کرده است.

● مساجد استانبول

تألیف: تحسین اوز، انتشارات انجمن تاریخ ترك، آنکارا، ۱۹۸۷م، ۲ جلد.

***İstanbul camileri*, Tahsin Öz, Türk Tarih Kurumu Basimevi, Ankara, 1987, 2 Cilt.**

جلد اول شامل پیشگفتار، مقدمه در معرفی ۴گونه بنای: جوامع بزرگ Ulu Camiler، جوامع گنبد تخم مرغی Kek kubbeli Camiler، جوامع دومنظوره Iki fonksiyounlu Camiler و مساجد مقبره ای Monumental Camiler می باشد. (صص ۱ تا ۸)

سپس تاریخچهٔ انواع مهم مساجد و متعلقات آنها مانند: محراب، منبر، محفل خونگار، محفل، محفل مؤذن، مقصوره، مکبره، محل جماعت، صحن، صحن شادروان، صحن بیرونی، مناره و علم معرفی می گردد. (صص ۱۰ــ۱۵)

پس از آن مساجد استانبول به ترتیب الفبائی معرفی می گردند که شامل: نام مسجد، محل آن و بعضی مسائل و مشخصات جالب توجه آنهاست و ۴۲ طرح و پلان از بعضی مساجد را در خود دارد. (صص ۱۷ــ ۱۵۹)

کتاب شناسی در ۵ صفحه (صص ۱۶۱ــ ۱۶۴)

فهرست اول شامل نام مساجد، جوامع، تکایا و تواریخ بنای آنها (صص ۱۶۵ــ ۱۷۹) فهرست دوم شامل نام افراد و جایهاست (صص ۱۸۰ــ ۱۹۱) و در پایان ۱۱۶ عکس از جوامع و مساجد استانبول به صورت سیاه و سفید افزوده شده است.

جلد دوم شامل نام و مشخصات مساجد باقی ماندهٔ استانبول است که به صورت الفبایی و به همراه ۱۹ رسم و پلان آمده است. (صص ۱ ــ ۷۲)

سپس کتاب شناسی در ۱ صفحه (ص۷۳) فهرست اول در ۸ صفحه (صص ۷۵ــ۸۲) و فهرست دوم در ۸ صفحه (صص ۸۳ــ ۹۰) آمده است و در پایان ۴۵ عکس مربوط به مساجد معرفی شده در جلد دوم به صورت سیاه و سفید آمده است.

غلط نامهٔ کتاب در ۳ صفحه در ابتدای جلد اول آمده است. قیمت جلد اول کتاب (در زمان انتشار) ۵۰۰۰ لیر و جلد دوم ۴۰۰۰ لیر بوده است.

● تطبیق مصریان با حکومت عثمانی

(نهادها، وقف و معماری قاهره، قرون ۱۶ و ۱۷)

تألیف: دوریس بهرنز ــ ابوسیف، ای. جی. بریل، لیدن، ۱۹۹۴م، هفده + ۳۱۱ص، ۱۲ طرح، ۵۷ عکس، ۱ نقشه، ۱ سرلوحه.

Egypt's Adjustment to Ottoman Rule, Institutions, Waqf, and Architecture in Cairo (16th & 17th Centuries), by: Doris Behrens- Abouseif, E. J. Brill, Leiden, 1994, (XVII, 311 pp., 12 figures, 57 plates, 1 map, 1 frontisp.)

کتاب *تطبیق مصریان* با حکومت عثمانی، دربارهٔ تأثیر فتح مصر به دست عثمانی بر نهادهای سیاسی، مذهبی و اجتماعی آن، انتقال این سرزمین از رژیم مملوکی به رژیم عثمانی و توسعهٔ بیشتر آن تا قرن ۱۷ میلادی بحث می کند.

روابط بین تأسیسات حکومتی عثمانی، گروههای

مذهبی بومی و اشرافیت نظامی در بخش اول این کتاب بحث می شود. اسناد وقفی مهمترین منبع این کتاب هستند که در بخش دوم تجزیه و تحلیل می شود و موقوفات حکام عثمانی و عده‌ای از اشراف نظامی مقایسه می گردد و تأثیر آنها را بر توسعهٔ شهری و معماری قاهره در این دوران مورد بررسی قرار می دهد. معماری قاهره با ۷۰ عکس و طرح، مستند شده است. این کتاب در بررسی همه جانبهٔ معماری و شهرنشینی این دوره می تواند مورد استفادهٔ تاریخنگاران هنر قرار گیرد.

دوریس بهرنز ــ ابوسیف دارای مدرك لیسانس هنر اسلامی دانشگاه امریکایی قاهره، و دکترا از دانشگاه هامبورگ بوده و نامزد استادی تاریخ اسلام در دانشگاه فرایبورگ است. او اکنون استادیار دانشگاه فرایبورگ است و تألیفات زیادی در تاریخ اجتماعی، شهری و هنر دارد.

سومین کنفرانس اروپایی مطالعات ایرانی

سومین کنفرانس اروپائی مطالعات ایرانی، یازدهم تا پانزدهم سپتامبر سال جاری (۲۰ تا ۲۴ شهریور ۱۳۷۴) در دانشگاه کمبریج برگزار شد.

سخنرانی ها دربارهٔ ایران و فرهنگ آن بود. اهم سخنرانی ها و گزارشهای ارائه شده به کنفرانس عبارت بودند از:

مردم کوچک (اشکال مینیاتوری در نقاشی ایران): باربارا برند

چراغ روغنی محراب: مونیکا روشن ضمیر

ریشه های اجتماعی بنیادگرایی اسلامی: داود غلامزاد

تجزیه و تحلیل *قصص العلمای* محمدبن سلیمان تنکابنی: رابرت گلیو

منبعی قرآنی برای توصیف صوفیانهٔ موسیقی: رسول هُدی زاده

استراتژی های توسعهٔ شهری در تبریز عصر ایلخانی: بریژیت هوفمان

ظاهر و باطن در *کشف الاسرار* میبدی: آنابل کیلر

تجارت بین روسیه، آسیای مرکزی و ایران در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ میلادی: جی. پی. لوفت

لهجهٔ شمالی ایرانی الموت و ویژگیهای لغوی آن: کینگا ماسیوژاك

مدارس منطقه‌ای تاریخ و انتقال از تاریخ مغول در ایران میانهٔ متأخر: بئاتریس فوربس مانز

ظفرنامهٔ مستوفی و تاریخ نگاری اواخر عهد ایلخانی: چارلز ملویل

طبقات الصوفیهٔ انصاری: جاوید مجددی

داستان شیرو و مهزاد در *اردشیرنامهٔ* شاهین: آمنون نتصر

پایتختهای ایران ۸۲۰ـ ۱۵۰۰م: مرتضی نورئیل

مجموعهٔ انشاء از عصر مغولان: یورگن پاول

فعالیت ژزوئیتهای لهستانی در ایران و کشورهای همسایه در قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی: زیگمونت پوکو

هستی شناسی عزیز نسفی: لوید ریگن

احیای نقاشی مینیاتوری آسیای میانه در اواخر قرن ۱۶ میلادی: کارین روردانز

تاریخ اقتصاد ایران (تجارت خارجی) ۱۹۷۱ــ ۱۹۷۸م: علی صناعی

ظهور و سقوط محمد ولی خان اسدی در خراسان: مجید تفرشی

اندیشهٔ شیعی در شعر دورهٔ صفوی: اسحاق طغیانی

شباهتهایی از شعر فارسی و شغنی در بدخشان: گابریل وان دن برگ

ابهام در معنی: وکیل در ایران قرن ۱۸ و اوایل قرن ۱۹ میلادی: کریستوفر ورنر

نسخهٔ مصور شیراز ۸۳۹ ــ ۸۴۸ هجری: الین رایت

طرفداری از زنان در ادبیات معاصر ایران: محمدجعفر یاحقی

ترکیب اجتماعی ــ مذهبی نسخه های مقتل در ایران قرون ۱۸ و ۱۹ میلادی: تومو کو یاماگیشی

منابع شیعی دربارهٔ نظام الملک: نگین یاوری

نثر اولیه عبدالرئوف فطرت: میکائیل زند

